

Με αφορμή και πέρα από την ΕΡΤ

Γιώργος Παπαχριστοδούλου

«Δεν θέλω ενημέρωση, τροφή και διασκέδαση –γουστάρω ελευθερία»: με τον ουτοπικό αντι-πραγματισμό του Άσιμου πορευτήκαμε πολύ. Ως εδώ όμως· πρέπει να του δώσουμε και περιεχόμενο. Η ελευθερία εμπεριέχει –προϋποθέτει την ενημέρωση (για τα άλλα κατάλληλοι να μιλήσουν άλλοι). Όπως η δημοκρατία. Κι εκείνο που απειλείται ευθέως από τους χριστιανορθόδοξους φονταμενταλιστές που κυβερνούν κυβερνώμενοι από τα διεθνή κοράκια της ασύδοτης αγοράς, είναι η ίδια η δημοσίευση.

«Η δημοσίευσις είναι η ψυχή της δικαιοσύνης», υπενθυμίζει, άλλωστε, στην αίθουσα της (βραδυκίνητης) ΕΣΗΕΑ, η σχετική ρήση του Ελβετού δημοσιογράφου Μάγερ. Επιστροφή στα βασικά της δημοσιογραφίας, λοιπόν: ρεπορτάζ, έρευνα, δημοσίευση, επικοινωνία, συμμετοχή, πάθος για δημοκρατία, δικαιοσύνη, ελευθερία. Κορυφαίο εγχώριο παράδειγμα της παρεμπόδισης της δημοσίευσης η υπόθεση της λίστας Λαγκάρντ. Είχε προηγηθεί, από το 2010, η μιντιακή επικοινωνιακή διαχείριση για να προπαγανδιστεί η «αναγκαιότητα» προσφυγής στο μνημόνιο η οποία συνοδεύτηκε από χιλιάδες απολύσεις στη φούσκα του εξαρτημένου Τύπου, πολλές από τις οποίες αφορούσαν τους αρνητές, τους απείθαρχους του Τύπου. Ακολούθησε το αιφνίδιο (τρικομματικό) «μαύρο» στην ΕΡΤ. Σε κυβερνητικό επίπεδο επρόκειτο για κίνηση ενταγμένη στη στρατηγική της έντασης.

Επίθεση στη μνήμη

Πρακτικά, ήταν κάτι περισσότερο από τις απολύσεις –ήταν μία βίαιη επίθεση στη συλλογική μνήμη μίας καθημαγμένης κοινωνίας. «Λαϊκοί βάρδοι» – Γεραμάνης, Μικρόφωνο στα γήπεδα, Πάνος Χρυσοστόμου, Μαργαρίτα Μυτιληναίου, Γιουκάκης – Μπαλτατζή, «Σινεμανία», «Μονόγραμμα», «Παρασκήνιο». Τυχαία θραύσματα μίας

προσωπικής μνήμης που μεταμορφώνεται σε συλλογική, επειδή υπήρχε το δίκτυο και η δυνατότητα μετάδοσης σε κάθε γωνιά της χώρας και του πλανήτη. Αυτή η αίσθηση του κοινού αγαθού το οποίο στέρησε βίαια η κυβέρνηση συνένωσε χιλιάδες ανθρώπους σε όλη τη χώρα. Δεν είναι τα μνημόνια όπως αμήχανα μηρυκάζει η αριστερά – είναι η δημοκρατία και η ισότιμη πρόσβαση όλων στην πληροφορία σε συνδυασμό με τη δυνατότητα να εκφραστεί εκείνο που δεν χωρούσε στην υπόλοιπη μιντιακή αγορά επειδή δεν πουλούσε. Αυτομάτως, η υπόθεση EPT, την οποία μαζί με τους εργαζόμενους κρατούν ανοιχτή και οι χιλιάδες αλληλέγγυοι που προσέφεραν γνώσεις για να διευρυνθεί το εγχείρημα (πχ. το «thepressproject»), άνοιξε τη συζήτηση για την επανάκτηση των κοινών, με την επικοινωνία και τη δικτύωση στη συγκεκριμένη περίπτωση να αποτελούν -εκτός από τρόπο, νόημα συγκρότησης του κοινού- απαραίτητους υλικούς όρους ύπαρξης μίας αυτοδιαχειριζόμενης, συμμετοχικής και κοινωνικά ελεγχόμενης ραδιοτηλεόρασης.

Όχι τυχαία, πέρα από τη χρονική συγκυρία εξυπηρέτησης των ιδιωτικών συμφερόντων με τον αποκλεισμό της EPT από τον διαγωνισμό για το ψηφιακό σήμα (τέλη Ιουνίου), η παγκοσμιοποιημένη εξουσία επιχειρεί να αναλάβει μονοπωλιακά τον έλεγχο των δικτύων ώστε να διασφαλίζει τα συμφέροντά της και παράλληλα να εξασφαλίζει πρόσβαση στις τοπικές αγορές. Απέναντι σε αυτήν την συγκεντροποίηση η οποία συνδυάζεται, σε τοπικό επίπεδο, με την κατάργηση και άλλων υπηρεσιών (πχ. ιατρεία, σχολεία, ταχυδρομεία, συγκοινωνίες, δημόσιες υπηρεσίες) ως ένα ακόμη πλήγμα του κεντρικού κράτους στην τοπικότητα, απαιτείται η αντίστροφη πορεία: κατάργηση του συγκεντρωτισμού του εθνικού δικτύου με αυτόνομα και αποκεντρωμένα περιφερειακά δίκτυα, αυτονομία των δικτύων από κράτος-κεφάλαιο, κοινωνικός έλεγχος από συνελεύσεις πολιτών, τοπική χρηματοδότηση.

EPT από τα κάτω

Στήσιμο δηλαδή της EPT από τα κάτω, από τους από τα κάτω (τους αδύναμους, τους ευάλωτους), με τους από τα κάτω, με όρους

άμεσης δημοκρατίας και αλληλέγγυας οικονομίας.

Είναι φανερό πως μία τέτοια πρόταση η οποία ήδη έχει τεθεί και συζητείται:

-Αφορά ευρύτερα τα κοινά αγαθά, δημόσια και φυσικά (ενέργεια, νερό, παιδεία, υγεία, πολιτισμός). Η πληροφόρηση και η πρόσβαση όλων στην πληροφορία είναι τέτοιο αγαθό. Για να λειτουργεί η δημοκρατία. Στα Γιάννενα λ.χ. δύο συνεντεύξεις τύπου της Κίνησης πολιτών για την προστασία του ποταμού Αώου δόθηκαν στο στούντιο της κατειλημμένης ΕΡΑ. Στο Ηράκλειο, μουσικές βραδιές ανέδειξαν τον τοπικό πολιτισμό.

-Σχετίζεται με την αναθεώρηση της ασυδοσίας στις ραδιοτηλεοπτικές συχνότητες, τις μακροβιότερες...καταλήψεις της χώρας πλέον. Να περιέλθουν στις τοπικές κοινωνίες οι συχνότητες και να αποδοθούν ώστε να καλύψουν και να εκφράσουν κοινωνικές ανάγκες. Φανταστείτε τον κοινωνικό πλούτο που θα παραγόταν, εάν έβρισκαν χώρο στα FM οι δεκάδες ψηφιακές προσπάθειες αυτοδιαχειριζόμενων ραδιοφώνων. Συχνότητες για την κοινωνία, όχι την εξουσία.

-Απαιτεί τη συμμετοχή του καθενός και της καθεμιάς. Στη σημερινή εποχή της ψηφιακής ηγεμονίας οι άνθρωποι οι ίδιοι γίνονται τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Κάτι τέτοιο σχετίζεται με την οικοδόμηση ενός νέου μοντέλου επι-κοινωνίας. Στο πλαίσιο μίας κοινωνικής αλληλεπίδρασης πομπού-δέκτη. Όχι στο πλαίσιο της κυριαρχίας του δημοσιογράφου ως «ειδικού» επί της κοινωνίας και της πληροφόρησης, αλλά και ούτε στην πεπατημένη του «τι θέλει το κοινό». Τα τελευταία αφορούν είτε την κομματική δημοσιογραφία σοβιετικού τύπου είτε την κερδωά εκδοχή της διαμεσολάβησης της πληροφορίας.

-Δεν χρειάζεται καμία επιτροπή «σοφών» της δημοσιογραφίας που από τα πάνω θα δώσει λύση. Προλαβαίνουμε έτσι και την εξ αριστερών πιθανή εκδοχή μίας αυριανής κυβερνητικής απόφασης.

-Απαιτεί κοινωνική χρηματοδότηση ως απόφαση ενίσχυσης της συνεργατικής δημοσιογραφίας.

-Μπορεί και οφείλει να αξιοποιήσει την αξιόλογη εμπειρία από συνεργατικές δομές όπως radiobubble, omnia tv κλπ. Εγχειρήματα συνεργατικά θα γεννηθούν κι άλλα στο χώρο των μίντια. Ο συνεργατισμός, χωρίς αξιακό περιεχόμενο, δεν αποτελεί πανάκεια. Και το Mega συνεργατικό μπορεί να γίνει άυριο. Αν μεταδίδει ίδιες ειδήσεις, θα μας αρέσει; Το κρίσιμο είναι η κοινωνική διάχυση των συνεργατικών εγχειρημάτων. Όπως μάλιστα ανέφερε η Naomi Klein (συνέντευξη στο radiobubble) τα μίντια των από κάτω θα πρέπει να αντικαταστήσουν τα mainstream. Η εποχή των μεταξύ μας χόμπι, για τους φίλους και μόνο, έφυγε ανεπιστρεπτί.

-Απαιτεί κοινωνικούς κανόνες δημοσιογραφικής δεοντολογίας με παράλληλα κατάργηση του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης.

-Συνδυάζεται με μία διαδικασία μάθησης του δημοσιογραφικού επαγγέλματος και του χειρισμού των μέσων (ηχοληψία, κάμερα, ίντερνετ κλπ.) με τη μετατροπή των εγχειρημάτων σε ανοιχτά σχολεία μεταβίβασης της γνώσης.

-Έχει ως απαραίτητη προϋπόθεση την κατοχύρωση του δημόσιου χαρακτήρα του ραδιοτηλεοπτικού ψηφιακού αρχείου το οποίο αρπάχτηκε από τους άθλιους της τρικομματικής. Ελεύθερη χρήση και πρόσβαση σε όλους. Το αρχείο είναι κομμάτι της συλλογικής κληρονομιάς.

Περιοδικό Βαβυλωνία #Τεύχος 12